

**Handläggare**  
Love Örsan  
Telefon: 08-50824019

**Till**  
Skärholmen stadsdelsnämnd  
2023-03-30

## Fler kolonilotter i Skärholmen

Svar på skrivelse

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen
2. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att skicka föreslagna platser för nyanläggning till exploateringskontoret.

### Sammanfattning

Sverigedemokraterna lämnade den 25 augusti in en skrivelse till stadsdelsnämnden om att utreda möjligheten att anlägga ytterligare en anvisad plats för kolonilotter i stadsdelsnämndsområdet.

Förvaltningen redogör för rådighet och ansvar vid nyanläggning av koloni- och fritidsodlingsområden i Stockholm stad, samt redovisar exempel på kostnader vid nyanläggning av koloniområden i närtid. Förvaltningen redovisar två områden som bedöms ha förutsättningar för anläggning av koloniområde; Skärholmens gård samt Sätra platå. Förvaltningen redogör för hur bygglovsprocessen går vid byggnation av stuga eller förråd inom koloniområden.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen samt att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att skicka föreslagna platser för nyanläggning till exploateringskontoret.

### Bakgrund

Sverigedemokraterna lämnade den 25 augusti in en skrivelse till stadsdelsnämnden om att utreda möjligheten att anlägga ytterligare en anvisad plats för kolonilotter i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen har fått skrivelsen för beredning från stadsdelsnämnden.

### Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning medborgarservice och stadsmiljö.

## Ärendet

I skrivelsen föreslås att förvaltningen utreder om det finns tillgänglig mark i stadsdelen där kolonilotter kan anläggas. Författarna lyfter att anläggning av kolonilotter är en bra åtgärd ur ett biologiskt mångfaldsperspektiv samt ett betydande tillskott i ekonomiskt svaga hushåll med kraftigt ökande matpriser i åtanke.

Författarna önskar att förvaltningen redogör för hur bygglovsprocessen går till gällande kolonilotter och möjligheten att bygga en stuga och förråd.

## Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen samt att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att skicka föreslagna platser för nyanläggning till exploateringskontoret för vidare handläggning inför eventuellt beslut i Exploateringsnämnden.

## Bakgrund

Koloniträdgårdar började anläggas i Stockholm under tidigt 1900-tal. Koloniträdgårdsverksamheten har alltid haft ett mångfunktionellt syfte, dels bidra till förbättrad folkhälsa, dels möjliggöra nyttoodling och trygga livsmedelsförsörjning i kristider samt vara rekreationsplats för medlemmar och besökare.

## Rådighet och ansvar vid nyanläggning av koloni- och fritidsodlingsområden i Stockholm stad

Finansiering och anläggning av nya koloniområden genomförs av exploateringskontoret i egenskap av markägare. Bland de senare årens nyanlagda koloniområden kan nämnas Årstafältets koloniområde samt Larsboda fritidsträdgårdar i Farsta som båda bekostats av Exploateringsnämnden för att möjliggöra exploatering på tidigare koloniområden. Förvaltningen har varit i kontakt med exploateringskontoret som bedömer att nyckeltalet för nyanläggning koloniområden är 20 mnkr per 10 000 m<sup>2</sup>. Årstafältets koloniområde uppgår till 20 000 m<sup>2</sup> och flyttades år 2018 för att möjliggöra exploatering till en ungefärlig kostnad av 45 mnkr. Larsboda fritidsträdgårdar uppgår till 8000 m<sup>2</sup> och anlades 2017 för att ersätta det närliggande fritidsodlingsområdet Klockelund som planerades för exploatering. Exploateringsnämndens kostnader för att projektera och anlägga odlingsområdet uppgick till cirka 12 miljoner kronor vid tid för flytten 2017. Kostnaderna inkluderar inte detaljplaneändring, vilket sannolikt krävs på samtliga av förvaltningen föreslagna ytor då gällande plan inte möjliggör användning som koloniområde.

### Tillgänglig mark i Skärholmens SDN-område

Beslut om anläggande av nya koloniområden bör tas av exploateringsnämnden för att säkerställa varaktighet, då koloniområdenas främsta utmaning är exploatering. Förvaltningen har identifierat två områden som bedöms ha förutsättningar för anläggning av koloniområde; Skärholmens gård samt Sättra platå. Båda ytorna sköts idag som ängsmark och ligger i Sättraskogens naturreservat. Utredningen innefattar inga kostnadsbedömningar för detaljplaneändring, projektering, anläggning av kolonilotter, framdragning el- och vatten, byggnation föreningshus eller toalettbyggnader. Det finns ingen kunskap om eventuella markföreningar och deras sanering, eller hur tillgången till vatten och eventuellt el ska lösas.

Koloniområden bör ha över ett visst antal lotter för att möjliggöra tillräckligt medlemsunderlag för en fungerande föreningsverksamhet. Förvaltningen ser att ett rimligt minimiantal bör vara minst 60 lotter, efter dialog med Stockholms koloniträdgårdar, förbundet som samlar alla koloniträdgårdsföreningar som arrenderar mark i Stockholms stad. Föreslagna områden bör kunna inrymma minst 60 lotter med lottstorlek på kring 100 m<sup>2</sup>, samt övrig infrastruktur.

#### 1. Utvidga befintligt område Skärholmens fritidsodlingsområde.

Området skulle lämpligen införlivas i befintlig förening Skärholmens fritidsträdgårdsförening, samt nuvarande avtal med föreningen förhandlas om. Föreslagen yta är ängsmark vilket strider mot skrivning i gällande budget för 2023 att kolonilotter ska tillkomma utan att naturmark tas i anspråk. Förslaget ligger i naturreservatet och kräver utöver detaljplaneändring samt övriga tillstånd även reservatstillstånd.



Bild 1. Kartbild som visar föreslagna ytor intill Skärholmens fritidsodlingsområde.

## 2. Nyanläggning Sätra platå.

Området ligger i centrala delar av stadsdelsnämndområdet och kan på så vis försörja Bredäng och Sätra som i nuläget har långt till närmsta koloniområde. Förvaltningen bedömer att det finns risk för markföroreningar, då ytan består av schaktmassor från Skärholmsområdets utbyggnad. Ytan används sen lång tid för Sätra stalls ridverksamhet, även om ridanläggningen ligger på den intilliggande övre platån. Detta innebär en målkonflikt. Föreslagen yta är ängsmark vilket strider mot skrivning i gällande budget 2023 att kolonilotter ska tillkomma utan att naturmark tas i anspråk. Förslaget ligger i naturreservatet och kräver utöver detaljplaneändring samt övriga tillstånd även reservatstillstånd.



Bild 2. Kartbild som visar föreslagna ytor på Sätra platå.

## Bygglövsprocess för kolonilotter

Förvaltningen redogör nedan kortfattat för hur bygglövsprocessen går till gällande just kolonilotter.

All bebyggelse som uppförs inom ett koloni- eller fritidsodlingsområde ska uppfylla bestämmelserna i detaljplanen, plan- och bygglagen, Boverkets byggregler och föreningens avtal med staden.

Staden arrenderar ut två typer av odlingsområden; koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar. Fritidsträdgårdar är områden där odling sker på friland, utan fasta byggnader. I fritidsträdgårdar får endast pergola och mindre växthus under 1,5 meter takhöjd uppföras. Koloniområden är områden där medlemmar utöver koloniträdgårdsodling får uppföra mindre kolonistugor.

Vid nyanläggning av koloni- eller fritidsodlingsområde bör storlek och utformning på kolonistugor eller andra byggnader och förråd regleras i detaljplansskedet. Detaljplanen i sin tur utgör därefter grund till utformning av avtal mellan staden och förening, samt utformning av medlemsavtal inom föreningen där medlemmar kan ansöka inom föreningen om anläggning av exempelvis pergola, växthus eller redskapslåda.

## Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har varit i dialog med Stockholms koloniträdgårdar, förbundet som samlar alla koloniträdgårdsföreningar som arrenderar mark i Stockholms stad. Förbundet har tillfrågats om köns- och åldersfördelning bland kolonister eller forskning som beskriver hur koloniträdgårdsföreningar främjar jämlikhet och jämställdhet. Förbundet saknar såväl statistik som forskningsresultat kring könsfördelning bland medlemmar, men har bilden att kolonirörelsen över tid gått från att ha varit dominerad av män till att ha fler kvinnor både bland medlemmar och förtroendevalda.

Patrik Åhnberg  
Stadsdelsdirektör  
Skärholmens  
stadsdelsförvaltning

Sara Heppling Trygg  
Avdelningschef  
Skärholmens  
stadsdelsförvaltning

## Bilagor

1. Skrivelse; Fler kolonilotter i Skärholmen

## Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg	2023-02-27
Sara Heppling Trygg	2023-02-27